

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, gemeente Utrecht

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

25 januari 2024 / projectnummer: 3620

1 Advies over het aangevulde MER in het kort

Rijne Energie cs¹ wil een energielandschap ontwikkelen met vier windturbines en ongeveer acht hectare zonnevelden in de polders Rijnenburg en Reijerscop. Voor de besluiten over de aanleg van het energielandschap is een milieueffectrapport (MER) opgesteld.² In september 2023 bracht de Commissie hierover een voorlopig toetsingsadvies uit, waarin ze adviseerde het rapport op een aantal onderdelen aan te vullen.³ Het daarop aangevulde MER bestaat uit het oorspronkelijk rapport met gemarkeerd aangegeven de nieuwe informatie.

De gemeente Utrecht heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage gevraagd te adviseren over de inhoud van het aangevulde MER. In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid hiervan.⁴

Wat staat in het aangevulde MER?

Ten opzichte van het oorspronkelijk MER is de volgende informatie toegevoegd:

- de milieuoverwegingen die hebben geleid tot de locatiekeuze voor Rijnenburg & Reijerscop;
- een beschrijving van de milieueffecten van de zonnevelden en windturbines afzonderlijk. Ook de relatieve milieueffecten, het effect per opgewekte kWh, zijn in kaart gebracht;
- een extra windalternatief met zes windturbines, waarvan drie in de polder Reijerscop en zonder zonnevelden;
- extra visualisaties van de windturbines in het landschap. Deze maken de effecten op het landschap inzichtelijk met onder andere met de zichtbaarheid van de Dom;
- een beschrijving van de mogelijkheden voor toekomstige uitbreiding van het windpark.

Wat is het advies van de Commissie?

De Commissie waardeert de degelijkheid, zorgvuldigheid en kwaliteit van het aangevulde MER.

De Commissie is dan ook van oordeel dat het aangevulde MER de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over het energielandschap waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen. Hieronder gaat de Commissie kort op de aangevulde punten in.

Wat was het vorige advies van de Commissie?

De Commissie adviseerde in haar voorlopig toetsingsadvies om het MER aan te vullen met:

- meer inzicht in de milieuoverwegingen die hebben geleid tot de locatiekeuze voor Reijerscop & Rijnenburg;
- inzicht in hoeverre het VKA uitbreiding van het energielandschap mogelijk maakt of juist blokkeert;
- een beschrijving van de effecten van de windturbines en zonnevelden afzonderlijk, zodat de optimale inrichting in beeld komt.

¹ Dit consortium bestaat uit Rijne Energie, De Windvogel, Eneco en BHM Solar.

² Het betreft een gecombineerd plan- en project-MER.

³ Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, gemeente Utrecht, voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport, 8 september 2023 / projectnummer: [3620](#).

⁴ CombiMER Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, Bosch & van Rijn, 7 december 2023.

Verder beval de Commissie aan bij het besluit panorama-visualisaties van de effecten op het landschap te presenteren. Hieronder geeft ze aan hoe de adviezen en de aanbeveling zijn verwerkt.

Inzicht in de milieuoverwegingen voor de locatiekeuze

Het aangevulde MER licht de locatiekeuze en milieuoverwegingen die daar aan ten grondslag hebben gelegen nu voldoende toe. Het rapport verwijst in de onderbouwing naar de uitgangspunten en conclusies uit de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) en het concept-plan-MER Klimaatvisie van de gemeente Utrecht. Hierin zijn locaties afgewogen voor duurzame energieopwekking. Ook licht het MER duidelijk toe dat woningbouw op deze locatie voorlopig van de baan is.

Voorkeursalternatief en uitbreidingsmogelijkheden

Er is een volwaardig alternatief (alternatief 5) uitgewerkt met in totaal zes windturbines. Deze informatie leidt niet tot een ander voorkeursalternatief, omdat op dit moment de grond daarvoor nog niet beschikbaar is. Paragraaf 9.4 onderbouwt helder dat er in de toekomst op de locatie uitbreiding van het windpark mogelijk is.

Effectbeschrijving van wind en zon

Het aangevulde MER geeft een goede toelichting op de status van opwek van zonne-energie en de maximale mogelijkheden ervan. De Commissie had gevraagd om apart alternatieven te ontwikkelen voor wind en zon. Weliswaar zit de opwek van zonne-energie nog steeds 'vast' in één alternatief met wind maar de effecten zijn nu wel goed gescheiden beschreven. Er zijn nu drie alternatieven (2 en 4 zijn identiek voor de zonnevelden) die ook los op kaarten zijn aangegeven. Dat komt de navolgbaarheid van het MER zeer ten goede.

In de geluidberekeningen zijn zon en wind nog wel gekoppeld. Dat betekent dat de akoestische effecten wijzigen wanneer andere combinaties van zon en wind worden overwogen dan nu in het MER zijn beschouwd. Ook de effecten van het VKA gaan uit van een vaste combinatie van zon en wind.

Er is een beschrijving van de relatieve effecten van wind en zon toegevoegd (effecten/kWh). Dit geeft een zinvol, aanvullend inzicht in de vergelijking tussen de alternatieven. Zo blijkt dat alternatief 3 en 4 relatief minder verschillen dan in absolute zin.

Landschap en natuur

Het landschap scoort licht negatief in veel van de alternatieven, inclusief in het VKA. De score is goed en navolgbaar onderbouwd. De nieuwe visualisaties geven een helder beeld van de effecten van de windturbines op ruimte en landschap.

Voor het bepalen van de weidevogelstand zijn de gegevens geactualiseerd. Hieruit blijkt dat de weidevogelstand de afgelopen jaren verder is verslechterd. Dit volgt de landelijke trend in intensief gebruikte agrarische gebieden. Daarmee is de compensatieopgave⁵ minder groot ten opzichte van het eerdere uitgangspunt (situatie 2019) en gemakkelijker haalbaar, zeker omdat in het beoogde compensatiegebied de Lopikerwaard, door goed beheer, resultaten worden geboekt.⁶

⁵ De opgave om daar waar natuur verloren gaat, deze elders te compenseren.

⁶ Overigens zal het, door de negatieve trends in de kwaliteit van natuur in intensief gebruikte agrarische gebieden, voor het bevoegd gezag alleen maar moeilijker worden om de provinciale streefwaarden/natuurdoelen te halen. Dit betekent dat er op termijn meer nodig zal zijn dan alleen het succes in de Lopikerwaard.

Figuur 1 Voorkeursalternatief Energielandschap Rijnenburg (oostelijk deel) en Reijerscop (westelijk deel), bron MER.

Aanleiding MER

De gemeente Utrecht wil ruimte bieden aan de aanleg van een energielandschap met windturbines en zonnevelden in de polders Rijnenburg en Reijerscop. Het initiatief gaat voor deze mer-procedure uit van minimaal drie windturbines en zeven hectare zonnevelden en maximaal acht windturbines en 50 hectare zonnevelden. Het Voorkeursalternatief bestaat uit vier grote windturbines en ongeveer acht hectare zonnevelden.

Voor de activiteiten moet het bestemmingsplan worden gewijzigd en er moet een omgevingsvergunning worden gegeven. Dit betekent dat er een gecombineerd plan-project-MER is gemaakt. De initiatiefnemer voor de wijziging van het bestemmingsplan is het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht. Het consortium Rijn Energie c.s. is initiatiefnemer voor het aanvragen van de omgevingsvergunning. De gemeenteraad van Utrecht is bevoegd gezag⁷. De gemeente heeft de Commissie gevraagd om een advies te geven over de volledigheid en juistheid van het aangevulde MER.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Utrecht – besluit over het Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer [3620](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

⁷ De provincie heeft haar rol als bevoegd gezag gedelegeerd aan de gemeente.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Peter van der Boom MA

drs. Tjeerd Gorter (secretaris)

ing. Jan van der Grift

drs. Martin Poot

drs. Marieke van Rhijn (voorzitter)

Besluiten waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Een bestemmingsplan en omgevingsvergunning.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor projecten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een milieueffectrapport (MER) vereist zijn. Dit project valt onder de regelgeving van voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024). Voor deze procedure volgt daarom nog uit [onderdelen C en D van de bijlage bij het voormalige Besluit milieueffectrapportage](#) dat een MER vereist is.

Bevoegd gezag besluiten

De gemeenteraad van Utrecht.

Initiatiefnemer besluit

Het college van burgemeester en wethouders van Utrecht voor de wijziging van het bestemmingsplan en het consortium Rijne Energie c.s. voor de aanvraag van de omgevingsvergunning.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3620](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

